

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00570533
Ons Kenmerk : ODH-2020-00159744
Datum : 26 november 2020

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 22 januari 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Nijenrodeweg e.o. te Rotterdam en is ingediend namens Stichting Woonbron. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 22 januari 2020 tot en met 22 januari 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting Woonbron;
- II. de voorschriften 1 tot en met 14 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van te voren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in het kader van de Wet natuurbescherming'. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a De voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b Aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c De uit te voeren werkzaamheden;
 - d De periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e De mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f De momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g Het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 4 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a Voor tijdelijke voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b Voor permanente voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
- 5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland.

- 6 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in het kader van de Wet natuurbescherming' van 22 januari 2020.
- 7 Indien één of meerdere in voorschrift 6 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 8 Tijdig, minimaal één maand, voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huidige paar- en zomerverblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd tussen 1 april tot en 31 juli, in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en windstil) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 10 Als tijdelijke maatregel voor het verlies van de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden uiterlijk 6 maanden voor de start van de werkzaamheden vier vleermuiskasten van het type Schwegler 1FF, Vivara Oekraïne, Boshamer of vergelijkbaar in de directe omgeving van het plangebied, op maximaal 200 meter afstand en op minimaal 3 meter hoogte aan omringende bebouwing geplaatst.
- 11 De vervangende (permanente) voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 12 De werkzaamheden aan daken met nesten van de huismus dienen verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, dat loopt van maart tot en met september, en buiten vorstperiodes.
- 13 Indien er tijdens de werkzaamheden onverhoopt nog broedgevallen van de huismus worden vastgesteld, dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd. Pas nadat, middels controle door een deskundige op het gebied van de huismus, is vastgesteld dat het nest niet langer in gebruik is, kunnen de werkzaamheden weer worden opgestart.
- 14 De werkzaamheden aan daken met nesten van de gierzwaluw dienen verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke loopt van 15 april t/m 31 augustus.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;

- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen hiervan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 22 januari 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Nijenrodeweg e.o. te Rotterdam en is ingediend namens Stichting Woonbron. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 22 januari 2020 tot en met 22 januari 2025.

Bij de behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult, ER20200120v01, 22 januari 2020;
- Aanvullend onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw in het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult, ER20190809v02, 21 januari 2020;
- Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte, Ecoresult, ER20180830v01, 12 september 2018;
- Memo Voorstel huurverhoging woningverbetering T197 en T198, 19 november 2019;
- Beverwaard F3 Planning;
- Hoogstad F3 faseringen.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 13 februari 2020 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Woonbron is voornemens om de woningen aan de Nijenrodeweg e.o. te Rotterdam te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- aanbrengen nieuwe kozijnen in bestaande kozijnen;
- alle nieuwe kozijnen, ramen en deuren voorzien van HR++ glas;
- plaatsen van nieuwe voordeuren met veiligheidsbeslag;
- vervangen van gevelbeplating voorzien van betere isolatie in HSB constructie;
- Vernieuwen van de dakbedekking en dakpannen, verhogen van dakranden in verband met een dikker isolatiepakket;
- vervangen van alle dakgoten en hemelwaterafvoeren;
- klein, plaatselijk herstel van metsel- en voegwerk;
- opknappen trappenhuizen van de portiekwoningen, inclusief nieuwe postkasten en videofoon installatie;
- herstel van de buitentrappen;
- vernieuwen dakbedekking van de bergingen;
- vernieuwen hekwerken van de buitentrappen en terrassen.

De renovatiewerkzaamheden duren uiterlijk tot 1 maart 2021. De exacte startdatum is afhankelijk van de datum waarop de ontheffing wordt verleend en de kritische periode van de huismus, gierzwaluw en vleermuizen waarmee rekening gehouden dient te worden. In het kader van mogelijke vertragingen en uitloop van deze planning, zien wij aanleiding de ontheffing te verlenen tot 31 december 2025.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2018 en 2019 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw en vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017a) en het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017b). Het onderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Er is onvoldoende tussentijd gehanteerd bij het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen en de laatste ronde voor het paarverblijfplaatsenonderzoek is uitgevoerd op 4 oktober 2018 en daarmee buiten de optimale periode voor onderzoek naar gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

In totaal zijn drie ronden uitgevoerd voor het zomerverblijfplaatsonderzoek, waarvan één ochtend. Hierdoor is een hogere onderzoeksinspanning geleverd dan voorgeschreven door het Vleermuisprotocol 2017. Voor de paarverblijfplaatsonderzoekronde in oktober 2018 geldt dat deze is uitgevoerd onder warme omstandigheden. De eerste nachten van oktober waren relatief warm, waardoor de vleermuizen nog voldoende actief waren en er een representatief beeld is verkregen van de situatie. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn zeven nestlocaties van de huismus aanwezig. De nesten bevinden zich op de volgende locaties:

- Nijenrodeplaats 10, aan de achterzijde onder de dakpannen boven de dakgoot, in de linkerhoek;
- Nijenrodeplaats 9, aan de achterzijde, onder de dakpannen boven de dakgoot, in de linkerhoek;
- Hillenraadstraat 11, aan de voorzijde, onder de dakpannen boven het rechterraam op de eerste etage, onder de dakgoot;
- Hoek Nijenrodeweg – Biljoenstraat, aan de zijde van de Biljoenstraat, onder de meest linker dakpan boven de dakgoot;
- Hoek Nijenrodeweg – Biljoenstraat, aan de zijde van de Nijenrodeweg, onder de tweede dakpan vanaf de dakgoot;
- Nijenrodeplaats 8, aan de achterzijde onder de dakpannen boven de dakgoot in de linkerhoek;
- Hillenraadstraat 5, aan de voorzijde, onder de dakpannen boven het linkerraam op de eerste etage, onder de dakgoot.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn tien nestlocaties van de gierzwaluw aanwezig. De nesten bevinden zich op de volgende locaties:

- Nijenrodeweg 63, in de nok onder de dakpannen;
- Biljoenstraat 10, onder de eerste dakpan bij de dakgoot aan de rechtervoorzijde van de woning;
- Biljoenstraat 10, onder de dakpannen aan de kopse kant, direct links van de metalen strip;
- Lunenburgdam 4, onder de dakpannen, op de hoek, naast de dakgoot;
- Nijenrodeweg 64, linkernok, onder de dakpannen;
- Nijenrodeweg 87, boven het elektriciteitskastje, onder de dakgoot;
- Nijenrodeweg 87, onder de dakpan in de hoek boven het straatnaambordje;
- Nijenrodeweg 87, rechts in de hoek onder de dakgoot;

- Nijenrodeweg 28, onder de eerste dakpan, boven de dakgoot;
- Nijenrodeweg 78, links van de regenpijp aan de zuidgevel.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de woning aan de Rhijnauwensingel 52 is onder de dakpannen van de achtergevel een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. In de woning aan de Hillenraadstraat 17 is onder de dakpannen een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen.

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de woning aan de Rhijnauwensingel 70 is onder het pannendak aan de voorzijde een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in het kader van de Wet natuurbescherming' van 22 januari 2020. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan zeven nestlocaties van de huismus verloren. De werkzaamheden starten met de woonblokken waarin geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus (of andere beschermde soorten) aanwezig zijn. Deze blokken worden opgeleverd voordat wordt gestart met de woonblokken waarin nestlocaties van de huismus aanwezig zijn. Deze woonblokken bevinden zich binnen 200 meter van alle aangetroffen nestlocaties. De dakpannen van deze blokken worden verwijderd, waarna isolatie wordt aangebracht en nieuwe dakpannen worden gelegd van hetzelfde type. De tussenliggende ruimte tussen het dakvlak en de dakpannen bedraagt tussen de 3,5 cm en 6 cm en is daarmee gelijk aan de oorspronkelijke situatie. De ruimte onder het nieuwe dakvlak kan daarmee fungeren als nestlocatie voor de huismus.

De werkzaamheden aan de blokken zonder vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus of andere beschermde soorten stonden ten tijde van de aanvraag gepland voor de periode van maart 2020 tot half april 2020. Na oplevering fungeren deze blokken als tijdelijke en permanente nestlocatie voor de huismus. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de huismus. In totaal worden er minimaal 14 nieuwe verblijfplaatsen gecreëerd.

De blokken met nestlocaties van de huismus worden niet vooraf ongeschikt gemaakt. De werkzaamheden starten in de periode van 1 september tot 1 maart, buiten het broedseizoen van de huismus en enkel wanneer het niet vriest. De pannen worden handmatig van het dak gepakt. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren worden verwond of gedood. Na afronding van de werkzaamheden kunnen deze blokken weer fungeren als nestlocatie voor de huismus. In totaal ontstaan er minimaal 14 nieuwe verblijfplaatsen voor de huismus.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. De zeven aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een grotere populatie in de directe omgeving. Er zijn meerdere nesten van de huismus waargenomen in de omgeving. Gelet op de reeds aanwezige alternatieve nestplaatsen, de maatregelen die nog genomen zullen worden en gezien de beperkte omvang van het effect, is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Gierzwaluw

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan tien nestlocaties van de gierzwaluw verloren. De werkzaamheden starten met de woonblokken waarin geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de gierzwaluw (of andere beschermde soorten) aanwezig zijn. Deze blokken worden opgeleverd voordat wordt gestart met de woonblokken waarin nestlocaties van de huismus aanwezig zijn. De dakpannen van deze blokken worden verwijderd, waarna isolatie wordt aangebracht en nieuwe dakpannen worden gelegd van hetzelfde type. De tussenliggende ruimte tussen het dakvlak en de dakpannen bedraagt tussen de 3,5 cm en 6 cm en is daarmee gelijk aan de oorspronkelijke situatie. De ruimte onder het nieuwe dakvlak kan daarmee fungeren als nestlocatie voor de gierzwaluw. Elk woonblok zal na de werkzaamheden weer beschikbaar zijn voor de gierzwaluw waardoor er minimaal 50 verblijfplaatsen zijn gecreëerd.

De blokken met nestlocaties van de gierzwaluw worden niet vooraf ongeschikt gemaakt. De werkzaamheden vinden plaats in de periode van 1 augustus tot 15 april, in de periode dat de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren worden verwond of gedood. Na afronding van de werkzaamheden kunnen deze blokken weer fungeren als nestlocatie voor de gierzwaluw. De nieuwe daken zijn daarmee weer beschikbaar voor de start van het eerstvolgende broedseizoen van de gierzwaluw, volgend op het aantasten van de huidige verblijfplaatsen.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. De tien aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een grotere populatie in de directe omgeving. Er zijn meerdere nesten van de gierzwaluw waargenomen in de omgeving. Gelet op de reeds aanwezige alternatieve nestplaatsen, de maatregelen die nog genomen zullen worden en gezien de beperkte omvang van het effect, is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis verloren. Als tijdelijke maatregel voor het verlies van de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden uiterlijk 6 maanden voor de start van de werkzaamheden vier vleermuiskasten van het type Schwegler 1FF, Vivara Oekraïne, Boshamer of vergelijkbaar in de directe omgeving van het plangebied, op maximaal 200 meter afstand en op minimaal 3 meter hoogte aan omringende bebouwing worden geplaatst.

Voor het verlies van één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden geen vleermuiskasten geplaatst. De gewenningsperiode voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bedraagt drie maanden in de actieve periode van de vleermuizen (1 april – 15 oktober). Doordat de werkzaamheden aan blok 1 starten in maart 2020 en zijn afgerond voor half april 2020 wordt voldaan aan de gewenningsperiode van drie maanden. In de opgeleverde blokken zijn de daken weer voor vleermuizen geschikt gemaakt. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Voor het verlies van één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis worden geen vleermuiskasten geplaatst. De gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis bedraagt één maand. Doordat de werkzaamheden aan blok 1 starten in maart 2020 en zijn afgerond voor half april 2020 wordt voldaan aan de gewenningsperiode van één maand. In de opgeleverde blokken zijn de daken weer voor vleermuizen geschikt gemaakt. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de ruige dwergvleermuis.

Ten minste vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden en in de periode van 1 april tot 1 augustus worden de zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de gebouwen ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt gedaan door de invliegopeningen aan de zijgevels dicht te zetten met vogelschroot of compriband met per dakrand één exclusion flap. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid (relevant voor gierzwaluw en huismus) en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (relevant voor gewone en ruige dwergvleermuis).

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om naoorlogse woningen uit de jaren 1950-1980. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot.

De woningen waar de aanvraag op ziet zijn gebouwd in 1980 en voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Het uitvoeren van de renovatie leidt tot het verbeteren van de isolatiewaarde. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het huidige energielabel van de locatie is laag. Met de renovatie zullen de woningen minstens energielabel B krijgen. Hiermee draagt de voorgenomen renovatie bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord.

Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone en ruige dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de lage isolatiewaarde van de woningen. Middels renovatiewerkzaamheden dient energielabel B of hoger behaald te worden. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de daken. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot overlast van de bewoners, gaat woonoppervlakte verloren en blijven koudebruggen aanwezig. Bovendien gaan de aangetroffen nestlocaties, de zomerverblijfplaats en beide paarverblijfplaatsen met deze werkwijze ook verloren doordat de dakpannen ook vervangen moeten worden. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door eerst de woonblokken te renoveren waarin geen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten zijn aangetroffen. Deze kunnen daarna fungeren als potentiële vaste rust- en verblijfplaats, wat de effecten op de gewone dwergvleermuis zo veel mogelijk beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Rotterdam bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.